

Klein: Det forekommer mig, at Undringsforslaget ikke er ganske heldig affattet, navnlig det sidste Punktum, der lyder saaledes: „De almindelige Bestemmelser for denne Drift fastsættes nærmere ved Lov inden 1ste April 1875.“ Jeg skal ikke indlade mig paa, hvad der nu blev berørt af den høitærede Indenrigsminister, hvorvidt det maatte være hensigtsmæssigt at have Terminerne den 1ste April 1875 eller den 1ste April 1876, men kun henlede Tanken paa den Mulighed, som dog ikke kan siges at være saa aldeles fjern, at man ikke naar at faae en Lov særdis inden den fastsatte Frist, om ogsaa et Lovforslag bliver forelagt i den Session, der gaar umiddelbart forud for Terminen den 1ste April 1875. Det viser sig jo stundom, at det kan være forbundet med Vanskelighed at føre en Sag til Ende, og jeg vil ikke tilbageholde, at det er min Mening, at det maatte kan vise sig ikke at være saa ganske let en Sag i en Lov at fastsætte almindelige Bestemmelser for Driften af en Jernbane. Jeg kan ialfald tænke mig, at der i den Henseende kunde være forskellige Uoverensstemmelser imellem Regjeringen og Rigsdagen — maatte ogsaa imellem Rigsdagens forskellige Afretninger — og jeg vilde derfor anse det for at være naturligt, at man — forsaavidt man vil fastholde Tanken — indskrænkede sig til at sige, at der inden en vis Frist skal forelægges et Lovforslag om Ordningen af dette Forhold. Men naar man først er kommen dertil, tillader jeg mig at gaa et Skridt videre. Det forekommer mig nemlig, at der overhovedet slet ikke behøver at indføres en saadan Bestemmelse som denne i Loven. Derjom man om nogle Aar anser det for hensigtsmæssigt ved Lov at faae givet faste Regler for Statens Drift af de jydff. Jernbaner, saa er der jo Intet til Hinder for, at man kan komme med et Lovforslag derom, og det er jo ikke blot Regjeringen, der kan komme med et saadant Forslag, men ogsaa ethvert Medlem af dette Thing kan fremkalde et saadant Lovforslag, derjom han ikke selv vil tage Initiativet dertil, kan han jo paa mange Maader foranledige, at Ministeren kommer dermed. Det forekommer mig ikke rigtig saaledes at binde Fremtiden, thi der er

jo en Mulighed for, at man i Løbet af nogle Aar noget kan forandre sin Anskuelse. Jeg erindrer saaledes, at der var en Tid, da man var meget bestemt imod, at Staten enten drev eller byggede Jernbaner, medens man nu er kommen til en anden Anskuelse. Jeg er forøvrigt enig i den nu for Tiden herskende Anskuelse, at det er naturligt og rigtigt, at Jernbanerne saavidt muligt blive Statsgjensstande, men der er dog en Mulighed tilstede for, at Anskuelserne kunde være endnu engang. Og hvorfor skal man overhovedet binde Fremtiden? Det forekommer mig, at Lovforslaget, saaledes som det er kommet fra Regjeringen, er naturligt. Man udtaler deri, at Staten „indtil videre“ skal vedblive at drive de jydff. Jernbaner, og derved er jo Intet affaaeret for Fremtiden.

Berg: Det ærede Medlem, som nu satte sig, har nok ikke læst Regjeringens Forslag rigtig, thi der staar ikke „indtil videre“, men der staar „indtil 1ste April 1877.“ Jeg forstaar ikke, hvorledes man binder Fremtiden mere ved det ene Lovforslag end ved det andet, thi skal der træffes en anden Ordning, skal det jo i hvilket som helst Tilfælde ske ved Lov. Naar det ærede Medlem omtalte, at der har været en Tid, da Anskuelserne gik i den Retning, at man ikke for Statens Regning skulde bygge Jernbaner, saa er dette ganske rigtigt, men jeg beklager, at dette har været saaledes, thi derved ere vi komne til at give de Jernbaner, som betale sig, fra os til Andre, men da saa det var slet, fik vi Ingen til at gaa videre, og vi bleve da nødsagede til selv at overtage dem, der betalte sig mindre. Det er rigtigt, at der har været forskellige Anskuelser tilstede angaaende disse Forhold, men selv om der ogsaa skulde komme forskellige Anskuelser tilstede med Hensyn til Driften — og saa slet kunde man jo tænke sig, at Driften kunde blive ledet, at man kunde ønske, at den skulde gaa over til Private — saa forhindres en saadan Omgang jo ligesaa lidt ved denne Lov som ved en hvilken som helst anden Lovbestemmelse, naar der overhovedet skal Lov til for at føre Driften fra Regjeringen over til Private. Hvad angaar Indvendingerne